

ΛΥΣΙΣ ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΩΝ ΑΠΟΡΙΩΝ

Καδμεία νίκη.

Εἰς τὰς ἐφημερίδας ἀναγινώσκουμεν ἐνίοτε : ἡ Κυβέρνησις ἐκέρδησε νίκην Καδμείαν· ἡ ἀντιπολίτευσις ἐνίκησε νίκην Καδμείαν. Αἱ ταῦτα γράφουσαι ἐφημερίδες ἐννοοῦσι βεβαίως ὅτι ἡ νίκη περὶ ἧς ὀμιλοῦσι δὲν εἶνε ἀληθής, ἀλλ' ἐπίπλαστος, ἐπομένως ἄχρηστος, ἀνωφελής. Καὶ ταῦτα πάντα μεταφορικῶς, διότι κατὰ λέξιν «Καδμεία νίκη» εἶνε ἡ νίκη τοῦ Κάδμου. Διὰ τὴν νουθεσίαν λοιπὸν καλῶς ὁ παροιμιᾶκός οὗτος λόγος πρέπει νὰ μάθωμεν ποία εἶνε ἡ νίκη τοῦ Κάδμου, εἴς ἧς ἔλαβε τὴν ἀρχὴν ἡ παροιμία «Καδμεία νίκη.»

Ἡ ἱστορία τοῦ Κάδμου εἶνε προϊστορικὴ, παλαιότερα καὶ αὐτῶν τῶν Τρωϊκῶν. Ὁ Κάδμος ἐμυθολογήθη υἱὸς τοῦ Ἀγνώρου, βασιλέως τῆς Φοινίκης. Ὅτε ὁ Ζεὺς ἔκλεψε τὴν ὡραίαν ἀδελφὴν του Εὐρώπην, αὐτὸς ἐστάλη ὑπὸ τοῦ πατρὸς του πρὸς ἀνεύρεσίν της. Ἀναζητῶν λοιπὸν αὐτὴν ἦλθε καὶ εἰς τὸ Δελφικὸν μαντεῖον ἵνα ἐρωτήσῃ τὴν Πυθίαν, ἣτις τοῦ εἶπε ἄλλα ἀντ' ἄλλων, ὅτι δηλ. ἦπου ἀπαντήσῃ βοῦν ἐκεῖ νὰ κτίσῃ πόλιν. Ὁ Κάδμος ἐπιστρέφων ἀπήντησε τὸν βοῦν ἐν τῇ Βοιωτίᾳ, ἔνθα ἔμελλε νὰ κτίσῃ τὴν θέρσατον πόλιν. Ἀλλ' ἐκεῖ πλησίον ὑπῆρχεν εἰς δράκων τοῦ Ἄρεως τοὺς πάντας φονεύων. Πρὸς τοῦτον μονομαχίας τὸν ἐφόνευσε ὁ Κάδμος, καὶ αὕτη εἶνε ἡ πρώτη αὐτοῦ νίκη ἣτις μᾶλλον τὸν ἐβλαψεν, ἐπειδὴ πρὸς ἐξίλασμον τοῦ φόνου τοῦ δράκοντος ἔπρεπε νὰ δουλεύσῃ εἰς τὸν Ἄρην οὐκ ἔτι ὥστε ἡ Καδμεία αὕτη νίκη ἀπέβη βλαβερά εἰς τὸν νικητὴν.

Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου «Καδμεία νίκη» δύναται νὰ λέγηται καὶ ἡ τῶν Καδμείων νίκη, δηλ. τῶν ἀπογόνων τοῦ Κάδμου, τούτεστι τῶν Θεβαίων, διότι τὰς Θήβας ἔκτισεν ὁ Κάδμος, ὅθεν καὶ «Καδμεία» ἐλέγετο ἡ ἀκρόπολις τῶν Θεβῶν.

Ὁ Οἰδίπους ἦτον ἀπόγονος τοῦ Κάδμου καὶ εἰς αὐτὸν ἐφανερῶθῃ ἡ μεγάλη ὀργὴ τοῦ Ἄρεως διὰ τὸν φόνον τοῦ δράκοντος. Ὁ Οἰδίπους ἐπιστρέφων ἐκ Δελφῶν ἀπήντησε κατ' ὁδὸν τὸν βασιλέα τῶν Θεβῶν Λαίον μετὰ τῶν ὑπάσπιστῶν του καὶ ἐρίσας πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἐφόνευσε ὅλους· ἀλλ' ἡ νίκη αὕτη ὑπῆρξεν ὀλεθρία, διότι ὁ φονευθεὶς βασιλεὺς ἦτο αὐτὸς ὁ πατὴρ τοῦ δυστυχοῦς νικητοῦ ἢν ἠγνοεῖ. Ὁ Οἰδίπους ἐνίκησε καὶ τὴν Σφίγγα λύσας τὸ ὀλεθριον αἰνιγμά της· ἀλλ' ἡ νίκη αὕτη τοῦ Καδμείου Οἰδίπουδς ὑπῆρξεν ἀτυχιστάτη, διότι ὡς ἐπαθλον τῆς νίκης ἔλαβε τὴν βασιλείαν τῶν Θεβῶν καὶ ὡς σύζυγον ἐξ ἀγνοίας τὴν μητέρα του, τὴν ἡδὴ χήραν τοῦ Λαίου. Μετὰ χρόνον πολὺν ἀφοῦ ἐγέννησε τέκνα ἐκ τῆς ἀγνοουμένης μητρὸς του ἔμαθε τὰ ὀλεθρία καὶ αἰσχίστα ἀποτελέσματα τῶν δυστυχῶν νικῶν του, καὶ ἐξετόφλωσεν ἐαυ-

τὸν, ἡ δὲ μήτηρ καὶ γυνὴ αὐτοῦ Ἰοκάστη ἀπήγαζον. Οἱ υἱοὶ τοῦ Οἰδίπουδς Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνεύκης ἤρισαν πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς βασιλείας καὶ εἰς πόλεμον καταστάντες ἐνίκησαν μονομαχοῦντες ἀμφοτέροι, ἀλλ' ἡ νίκη τῶν ἠτο ὀλεθρία, διότι συγχρόνως ἐν τῇ μονομαχίᾳ ἐφόνευσαν ἀλλήλους καὶ οὕτως ἐνίκησαν καὶ οἱ δύο νίκην Καδμείαν. Ἡ τραγικὴ αὕτη ἱστορία τῶν δυστυχῶν ἀπογόνων τοῦ Κάδμου ἦτο κατάλληλος ὕλη διὰ τραγωδίας καὶ οἱ τρεῖς τραγικοὶ ποιηταὶ (Αἰσχύλος, Σοφοκλῆς, Εὐρυπίδης) συνεκίνησαν πολλάκις εἰς δάκρυα τὸ ἐν Ἀθήναις θέατρον διὰ τραγωδιῶν ἀναφερομένων εἰς τὰς δυστυχίας τῶν ἀπογόνων τοῦ Κάδμου. Οἱ Ἀθηναῖοι τῆς λαμπρᾶς ἐκείνης ἐποχῆς ἔβλεπον ἐν τῷ θεάτρῳ «τὴν Καδμείαν νίκην» καὶ ἐγίνωσκον κάλλιστα τὴν παροιμίαν ταύτην, ἣτις καὶ σήμερον ἀμυδρὰ, καὶ τοῖς πλείστοις ἀγνωστος, ἀναφαίνεται ἐνίοτε ἐν ταῖς ἐφημερίσιν.

Οἱ παλαιοὶ συγγραφεῖς ἐχρήσαντο τῇ παροιμίᾳ ταύτῃ ἐπὶ βλαβερᾶς νίκης καὶ ἐντεῦθεν περιῆλθε καὶ εἰς ἡμᾶς. Ὁ Ἡρόδοτος λέγει περὶ τινος βλαβερᾶς νίκης τῶν Φωκέων τάδε : «Καδμεία νίκη τοῖσι Φωκεῦσιν ἐγένετο.» Ὁ δὲ φιλόσοφος Πλούταρχος ἐξηγῶν τρόπον τινὰ καὶ τί εἶσι νίκη Καδμεία, γράφει πού ἐν τοῖς Ἠθικοῖς αὐτοῦ τάδε : «Οὐ γὰρ τὸ νικᾶν μόνον ἀλλὰ καὶ τὸ ἠττάσθαι ἐπίστασθαι καλόν, ἐν οἷς τὸ νικᾶν βλαβερόν, ἔστι γὰρ ὡς ἀληθῶς καὶ νίκη Καδμεία.»

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Ἡ διχογνωμία τοῦ πνεύματος ἡμῶν ἐμποδίζει πολλάκις ἡμᾶς νὰ καταστῶμεν χρήσιμοι. Ἐνῶ ἀποτεινομεν εἰς ἐκυτοὺς τὴν ἐρώτησιν «πρέπει νὰ πράξω τοῦτο ἢ νὰ μὴ τὸ πράξω», ἡ εὐκαιρία παρέρχεται, ἡ στιγμή ἀφίπταται, τὸ ἄνθος μαραινέται καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν δύναται ν' ἀναζωογονηθῇ ποτιζόμενον διὰ τῶν δακρύων τῆς μετανόιας. (Frédérica Bremer).

* Μεταξὺ ἐκμυστηρεύσεως καὶ ἀθυροστομίας ἡ ἀπόστασις εἶνε ἐλαχίστη, τόση μόνον ὅση ἡ μεταξὺ στόματος καὶ ὠτίου. (Petit-Senn).

* * Ὑπάρχουσι λόγοι θανατηφόροι· ἐπίβλεπε λοιπὸν τὴν γλῶσσάν σου καὶ ἄπεχε τῆς κακολογίας. (Lamennais).

* * Ὁ μὴ ταρπτόμενος ἕνεκα μικρολογιῶν καθίσταται διὰ τῆς ἕξεως ἀναίσθητος εἰς αὐτὰς, ἐνῶ ὁ ἀποδίδων εἰς ταύτας μείζονα τοῦ δέοντος σημασίαν μεταβάλλει τὰς μικρὰς τοῦ βίου ἐνοχλήσεις εἰς ἀληθῆ μαρτύρια, καταστρέφοντα τὸ πλεῖστον τῆς εὐτυχίας του.

«Μὴ πολλαπλασιάζετε τοὺς νόμους, ἔλεγεν ἀρχαῖος Ἕλληνας σοφὸς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, μὴ πολλαπλασιάζετε τοὺς νόμους, ἀλλ' ἐν τῇ καρ-

δίχ' σ'ας ἐνθρονίσατε τὴν ἰδέαν τῆς δικαιοσύνης.»

Τὸ κατωτέρω ποίημα εἶνε τὸ τελευταῖον τοῦ Βύρωνος, γραφὲν ἐν Μεσολογγίῳ, τὴν 22 ἰανουαρίου 1824, ἤτοι ὀλίγους μῆνας πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ (7 Ἀπριλίου 1824), περὶ οὗ καὶ ἀρίστην τὴν προαίτημα ἐκφράζει. Ἐν τῷ πρωτοτύπῳ φέρει τὴν ἐπιγραφήν «Σήμερον συνεπλήρωσα τὸ τριακοστὸν ἔκτον ἔτος τῆς ἡλικίας μου.» Μετεφράσθη δ' ἐλευθέρως ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ ὑπὸ τοῦ φειμνήστου Σπ. Τρικούπη, καὶ ἐτυπώθη ἡμέρας τινὰς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Βύρωνος ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς Χρονικοῖς τοῦ Μεσολογγίου.

Σ. τ. Δ.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΣΤΙΧΟΙ ΤΟΥ ΒΥΡΩΝΟΣ

Ἡ καρδιά μου καιρὸς εἶναι ἀνερώτευτη νὰ ζῆ,
ἀφοῦ ἔπαυσε ν' ἀνάφθῃ σ' ἄλλαις φλόγα ἐρωτικῇ
πλὴν καὶ ἂν ἔπαυσε ν' ἀνάφθῃ σ' ἄλλαις φλόγα ἐρωτικῇ,
ἡ καρδιά μου πάντα θέλει μὲ τὸν ἔρωτα νὰ ζῆ.
Μοῦ ἐμαρτίθησαν τὰ νεῖατά, πᾶνε τάνθη καὶ οἱ καρποὶ
τῆς ἀγάπης· τῶμα τᾶφος καὶ καύμους μὲ καρτερεῖ.
Μὲ θεαφότοπον ὁμοιάζει τῶν στηθειῶν μου ἡ φωτιά,
καίεται καὶ δὲν φλογίζει· εἶναι νεκρικὴ πυρὰ.
Φόβοι, ἐλπίδες, ζήλιας, πόνοι, τὴν καρδιά μου δὲν κινοῦν
δὲν ἰσχύει οὐδ' ἡ ἀγάπη, στὸν ζυγὸν πλὴν μὲ κρατοῦν.
Μακροὰ τῶρα ἀπ' τὴν ψυχῆν μου, μακροὰ τέτοιοι στοχασμοί,
εἰς τὸν τάφον τῶρα ἡ δόξα τὸν ἀνδρεῖον ξεπροβοδῶι,
καὶ τοῦ κλειτὰ τὰ μάτια ἂν πᾶση θῦμα τῆς ἐλευθερίας·
τήρα, γύρω μας τουφέκια, φλάμπουρα, δόξα, Ἑλλάς!
Ὁ Σπαρτιάτης βασιτασμένος στὴν ἀσπίδα ἕνα κειρὸν
πλειὸ ἐλεύθερος δὲν ἦτον ἀπ' τὸν τορινὴν Γραικόν.
Ἐῶπις ψυχῆ μου, ζῦπνα, τὴν Ἑλλάδα δὲν ζυπνῶ,
ἔξω πν' εἶναι, νὰ ἡ Ἑλλάς μου· ψυχῆ ζῦπν' ἀπ' τὸν βουό.
Πῶθεν ἔρρευσε τὸ αἶμα εἰς ταῖς φλέβιας σου ἐνθυμῶς
γόνος ἐνδόξης προπατόρων, γόνος ἐνδόξης φανῶς.
Πῆλθ' ὅπου ἔξανεινούου καταπάτα τα ψυχῆ,
ἄχρηστο γὰρ σὲ τὸ γέλιο εἶν' τοῦ κίλλους καὶ ἡ ὄργη.
Ἄν τὰ νεῖατά σου λυπᾶσαι, γὰρ οἱ θέλεις πλειὸ νὰ ζῆς;
τῆς τιμῆς εἰδῶναι ὁ τόπος· τρέξε αὐτὸ νὰ σκοτωθῆς.
Ζήτη μῆμα στρατιώτου, καὶ ἂν ζητήσης θά τὸ εὐρῆς·
κῦττα γύρω, πιάσε θέσι, πᾶς ἔκει ν' ἀναπαυθῆς.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Ἠενία ἐν Βιέννῃ.

Κατὰ τὸ ἔτος 1876 αἱ παρὰ τῆς Ἀστυνομίας τῆς Βιέννης (ἐχούσης πληθυσμὸν 714,548 κατ.) ἐνεργηθεῖσαι συλλήψεις ἀνῆλθον εἰς 32,400. Σημειωτέον ὅτι πλειῶναι τῶν συλλήψεων τούτων συνίστανται εἰς ἐκουσίας καθεῖρξεις, ἤτοι οἱ μὴ εὐρίσκοντες πόρον ζωῆς, ἕνα μὴ λιμοκτονήσῃσι παραδίδονται εἰς τὴν Ἀστυνομίαν καὶ ἐξαιτοῦνται νὰ συλληφθῶσι. Μεταξὺ τῶν τελευταίων συλλήψεων συγκαταλέγονται ὀκτὼ πενέσταται οἰκογένεια.

Πολεμικὰ ναυτικὰ τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν.

Κατὰ τινὰ στατιστικὴν τοῦ ναυτικοῦ, ἐσχάτως δημοσιευθεῖσαν ἐν Γερμανίᾳ, ὁ ἀριθμὸς τῶν πολεμικῶν πλοίων ὅλων ὁμοῦ τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν ἀνέβαινε τῷ 1876 εἰς 2,039, ἐξ ὧν 209 θωρακωτά. Ὁ ἐξοπλισμὸς αὐτῶν περιελάμβανε 280,000 ἄνδρας καὶ 15,000 πυροβόλα· 440 πλοῖα, ἐν οἷς 56 θωρακωτά, ἦσαν ἐν τῷ κατασκευάζεσθαι. Ἐκ τοῦ ὅλου δὲ ἀριθμοῦ ἐκάκτητο ἡ Γερμανία τῷ 1876 πλοῖα 21 (ἐν οἷς

11 θωρακωτά), 2 φρεγάτας, 4 κορβέτας, 5 κανονοφόρους καὶ 2 ἐλικοκίνητα. Ἡ δὲ κατὰ πλοῖα τέλος ἀριθμητικὴ τάξις τῶν διαφόρων κρατῶν ἦν ἡ ἐξῆς· πρώτη ἡ Ἀγγλία, δευτέρα ἡ Γαλλία, τρίτη ἡ Ῥωσσία, τετάρτη ἡ Τουρκία, πέμπτη ἡ Αὐστρία, ἕκτη ἡ Γερμανία, ἐβδόμη ἡ Ἰταλία, ὄγδοη ἡ Ἰσπανία, ἐνάτη ἡ Ὁλλανδία, δεκάτη ἡ Δανιμαρκία, ἐνδεκάτη ἡ Σουηδία καὶ Νορβηγία, καὶ δωδεκάτη ἡ Πορτογαλλία.

Πυρκαϊαὶ ἐν Ῥωσσίᾳ ἐν ἔτει 1876.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν Ῥωσσίᾳ πυρκαϊῶν κατὰ τὸ ἔτος 1876 ἀνῆλθεν εἰς 27,000, ἐξ αὐτῶν δὲ ἐπῆλθε ζημία 56 ἑκατομμυρίων ρουβλίων. Ἐπὶ τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ ἐβεβαίωσεν ἡ στατιστικὴ τὰ ἐξῆς· εἰς 4 χιλιάδας πυρκαϊὰς ἀρχικὴ αὐτῶν αἰτία ὑπῆρξεν ἡ κακὴ πρόθεσις, εἰς 7 χιλιάδας ἡ ἀπροσεξία καὶ εἰς χιλιάς ὁ κεραυνός. Τούναντίον 15 χιλιάδων πυρκαϊῶν δὲν ὑπῆρξε δυνατὸν νὰ εὐρεθῆ ἡ ἀφορμὴ.

Ὁ Βασιλεὺς τῶν Σιδηροδρόμων ἐν Ἀμερικῇ.

Ἀπεβίωσε κατ' αὐτὰς ἐν Ἀμερικῇ ὁ πλουσιώτερος ἔμπορος ὄχι μόνον τῆς Ἀμερικῆς, ἀλλ' ἀπάσης τῆς ὑψηλίου, ὁ Κορνήλιος Βανδερβίλ, παρακολουθήσας εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς δύο ἄλλους ἀμερικανούς μεγαπλοῦτους πρὸ τινος ἀποβιώσαντας, τὸν Βίλλιαμ Ἀστὸρ καὶ τὸν Ἀλέξανδρον Στούαρτ.

Ἦσαν λίαν περιεργοὶ ἐν Ἀμερικῇ νὰ πληροφρονηθῶσιν ὁπόση τις ἦν ἡ περιουσία τοῦ Βανδερβίλ, ὅστις ὄχι μόνον οὐδέποτε ἐπιδείκνυεν αὐτὴν, ἀλλ' ἀπεναντίας ἐπειράτο νὰ τὴν ἀποκρύπτῃ, ἵσως ὅπως διαφύγῃ τοὺς φόρους δι' ὧν θὰ ἐπεβαρύνετο ἢ τε ἀκίνητος καὶ ἢ κινήτῃ αὐτοῦ περιουσία. Ἡ περιεργεία ὅμως τοῦ κοινοῦ δὲν ἰκανοποιήθη. Ἐν τῇ διαθήκῃ τοῦ ἀποθανόντος ἀνεφέροντο σημαντικὰ κληροδοτήματα, ἀποδεικνύοντα ὅτι διέθετε κολοσσιαῖον πλοῦτον, οὗ τινος ὅμως τὸ ποσὸν γνωρίζει μόνον ὁ πρωτότοκος αὐτοῦ ὑἱὸς ὁ καὶ γενικός αὐτοῦ κληρονόμος, ἀπὸ τινων ἐτῶν μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ συνεργαζόμενος.

Τὰ κληροδοτήματα ὑπολογίζονται εἰς 85-90,000,000 φράγκα. Εἰς ἕνα ἔγγονον αὐτοῦ κληροδοτεῖ 27,500,000 φρ. Εἰς τρεῖς ἄλλους ἔγγονους ἀνὰ 40,000,000 φρ. Εἰς πέντε τῶν θυγατέρων αὐτοῦ κληροδοτεῖ ἀνὰ 2,500,000 φρ. Εἰς τρεῖς ἄλλας, 2,500,000 εἰς τὴν πρώτην, 2,000,000 εἰς τὴν δευτέραν καὶ 1,500,000 εἰς τὴν τρίτην.

Ὁ Βανδερβίλ ἐνυμφεθῆναι εἰς ἡλικίαν 19 ἐτῶν, ἀποθανούσης δὲ τῆς συζύγου αὐτοῦ ἐνυμφεθῆναι τὸ δεύτερον εἰς ἡλικίαν 75 ἢ 76 ἐτῶν μίαν μεμακρυσμένην συγγενῆ του τριακοντούτιδα. Εἰς τὴν γυναῖκα ταύτην, ἐξ ἧς δὲν ἀπέκτησε τέκνα, κληροδοτεῖ 3,500,000 φρ.